Op zoek naar de kern van geïntegreerd werken

tekst
HESTER HULPIA
foto
CAROLINE BOUDRY

Geïntegreerd werken, het is een term die overal opduikt. Maar wat houdt dat nu juist in? Wat is de meerwaarde ervan? En hoe verhoudt de praktijk zich ten opzichte van de theorie? Over dit laatste gingen we in gesprek met Anaïs Masure uit Boom.

Een definitie van geïntegreerd werken?

Het is moeilijk om tot een eenduidige definitie van geïntegreerd werken te komen. Gelukkig helpt de literatuur ons. In het INTESYS-project vinden we deze definitie:

'The cooperation between organisations and/or services to avoid fragmentation, facilitate better alignment of services and increase benefits for service users.'

Het gaat dus over gezinnen ondersteunen, vanuit een samenwerking tussen organisaties over verschillende levensdomeinen heen. EN dit net omdat de vragen en noden van gezinnen zich afspelen op al die verschillende domeinen, zoals opvoeding, werk, huisvesting, onderwijs, kinderopvang, vrije tijd en gezondheid. Organisaties blijven niet meer op hun eilandjes, maar verweven hun expertise en dienstverlening, zodat gezinnen die dienstverlening als een samenhangend geheel ervaren. Of zoals Michel Vandenbroeck het zegt: 'Geïntegreerd werken bestaat erin om samen vanuit verschillende levensdomeinen de krachten te bundelen en aandacht te hebben voor kinderen en ouders in al hun facetten, zodat kinderen en ouders zich ondersteund voelen in het opvoeden en opgroeien in de buurt'.

De meerwaarde van geïntegreerd werken

In de literatuur lezen we dat geïntegreerd werken heel wat voordelen kan bieden. Geïntegreerd werken biedt een meerwaarde voor de **kinderen en gezinnen**, omdat de voorzieningen beter afgestemd zijn op de behoeften en de noden van gezinnen. Gezinnen worden beter toegeleid naar de bestaande dienstverlening. Ook is de dienstverlening minder versnipperd en beter toegankelijk voor de gezinnen.

Ook **professionals** ervaren een meerwaarde. Ze worden versterkt om met complexe uitdagingen om te gaan door het delen van expertise (naar bv. toegankelijkheid en participatief werken). Samen brengen ze de omgeving en de noden en behoeften van gezinnen in kaart. Dit zorgt voor een betere afstemming tussen de voorzieningen. Waar nodig ontstaan nieuwe acties en nieuw aanbod. Door samen de signaalfunctie op te nemen, staan ze sterker om structurele problemen aan te kaarten.

Ook in Boom beamen ze dit. Ze bundelen de vragen van gezinnen en geven ze door aan het lokaal beleid. 'Zo worden de alarmsignalen opgevolgd', vindt Anaïs.

Tot slot biedt het ook een meerwaarde voor het **beleid:** leemtes of overlap worden weggewerkt en de gezinnen voelen zich ondersteund vanuit een rechtenbenadering.

Geïntegreerd werken vertrekt vanuit een visie

Geïntegreerd samenwerken heeft nood aan een **gedeelde visie, vertrekkend vanuit de noden en**

—

‘Nu iedereen elkaar kent, leiden we veel makkelijker toe naar de juiste dienstverlening’

—

behoeften van kinderen, gezinnen en de samenleving. Het is nooit een doel op zich. Er bestaan veel verschillende projecten naast elkaar: projecten met elk een eigen planning en elk een eigen ‘potje’. Dat kan leiden tot verschillende belangen. Daarom is het belangrijk om op lokaal niveau, samen met alle partners, te komen tot een gedeelde visie. Dit is de ‘vlag’ waaronder verschillende voorzieningen samenwerken. Het maakt voor iedereen duidelijk waarvoor de krachten gebundeld worden. Het is niet iets abstracts. Integendeel: hoe concreter, hoe beter. Dit kan uitgedacht worden op formele overlegmomenten, maar het kan ook groeien uit gezamenlijke acties.

Ook Anaïs benadrukt dit. Nu bestaan er in Boom veel verschillende, eerder intuïtieve visies. Anaïs wil daarom, vanuit Trampoline, samen met alle partners de verschillende visies stroomlijnen en expliciteren: ‘*Wat vinden we hier belangrijk als geïntegreerd gezinsbeleid? Kijken we allemaal op dezelfde begripvolle, empathische, niet-be- of veroordelende manier naar gezinnen?*’ Door de handen in elkaar te slaan en deze gedeelde visie werkelijkheid te laten worden, worden waardevolle stappen gezet naar een geïntegreerd gezinsbeleid dat ertoe bijdraagt dat alle kinderen en gezinnen graag in Boom wonen.

Luister naar de podcasts van Michel Vandenbroeck

“Het is logisch om de handen in elkaar te slaan.”

Anaïs Masure, stafmedewerker Sociaal Beleid, laat haar licht schijnen over de verschillende vormen van geïntegreerd werken in Boom.

Er is het **lokaal netwerk kinderarmoede**. Enkele keren per jaar zitten organisaties samen rond de tafel, denk maar aan kinderopvang, scholen en consultatiebureaus. Dan informeren ze elkaar en brainstormen ze samen over nieuwe acties. ‘Informatie uitwisselen is uiterst waardevol, maar elkaar informeel leren kennen, is even belangrijk’, vindt Anaïs. ‘Want nu iedereen elkaar kent, kunnen we veel makkelijker gezinnen naar de juiste dienstverlening toeleiden.’

In de **ruilwinkel Boempetat!** krijgen gezinnen op een laagdrempelige manier materiële hulp. Er is ook aandacht voor immateriële hulp, want de medewerkers hebben voelsprieten en werken heel sensitief. Opvoedkundige vragen, het groeipakket, een plaatsje in de kinderopvang, of de nieuwe inschrijvingsprocedure voor de kleuterschool: in Boempetat! wordt er tijd gemaakt om samen stil te staan bij de opvoeding van kinderen.

Boom is ook een partner in het Vlaams **Miriam-project**, dat alleenstaande mama’s ondersteunt. De begeleiding gaat over alle levensdomeinen en gebeurt zowel individueel als in groep. Het fijne is dat de groepsbegeleiding op dezelfde plek plaatsvindt als de Speelbabbels, de spel- en ontmoetingsplaats voor kinderen en ouders. Een mooi voorbeeld van bruggen slaan tussen het aanbod.